

Soạn bài: Cách dẫn trực tiếp và cách dẫn gián tiếp

Soạn bài: Cách dẫn trực tiếp và cách dẫn gián tiếp

I. Những nội dung cơ bản cần nắm vững

Câu 1. Phần in đậm trong đoạn trích (a) là lời nói của nhân vật (có chỉ dẫn "Cháu nói" trong lời của người dẫn).

Nó được tách ra khỏi phần câu đứng trước bằng dấu hai chấm và dấu ngoặc kép.

Câu 2. Phần in đậm trong đoạn trích (b) là ý nghĩ của nhân vật (có chỉ dẫn "Hoạ sĩ nghĩ thầm" trong lời của người dẫn).

Dấu hiệu ngăn cách cũng là câu dấu hai chấm và dấu ngoặc kép.

Câu 3. Có thể thay đổi vị trí trước - sau giữa phần lời nói hay ý nghĩ được dẫn và phần lời dẫn, nếu phần lời dẫn đứng sau thì phải thay dấu hai chấm bằng dấu phẩy hoặc dấu gạch ngang. Ví dụ:

"Khách tới bất ngờ, chắc cu cậu không kịp quét tước dọn dẹp, chưa kịp gấp chăn chẳng hạn" - hoạ sĩ nghĩ thầm.

II. Cách dẫn gián tiếp

Câu 1. Phần in đậm ở đoạn trích (a) là lời nói (dựa vào câu trước và từ khuyên trong bộ phận lời người dẫn để nhận biết) được thuật lại.

Câu 2. Phần in đậm ở đoạn trích (b) là ý nghĩ (dựa vào từ hiểu trong bộ phận lời dẫn) được thuật lại.

Đoạn b có từ "rằng" ngăn cách phần ý được dẫn và phần lời của người dẫn. Có thể thay bằng từ "là".

III. Luyện tập

Câu 1:

- a. "A! Lão già tệ lắm! ... này à?"
- b. "Cái vườn là của con ta. Hồi còn mồ ma mẹ nó, ... mọi thức còn rẻ cả ..."

Cả hai đoạn trích đều là cách dẫn trực tiếp. Ở đoạn trích (a), nội dung dẫn được dẫn ra là lời. Ở đoạn trích (b), nội dung dẫn ra là ý.

Lời và ý ở hai đoạn trích này đều được dẫn lại nguyên văn.

Câu 2:

Trích dẫn ý kiến theo 2 cách dẫn trực tiếp và dẫn gián tiếp:

- **a. *Lời dẫn trực tiếp:*** Trong báo cáo chính trị tại Đại hội Đại biểu lần II của Đảng. Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ: "Chúng ta phải ghi nhớ công lao của các vị anh hùng dân tộc, vì các vị ấy là biểu tượng của một dân tộc anh hùng". ***Lời dẫn gián tiếp:*** Trong báo cáo chính trị tại Đại hội Đại biểu lần thứ II của Đảng. Chủ tịch HCM cho rằng chúng ta phải ghi nhớ công lao của các vị anh hùng dân tộc, vì các vị ấy tiêu biểu của một dân tộc anh hùng.
- **b. *Lời dẫn trực tiếp:*** Cố thủ tướng Phạm Văn Đồng từng viết: "Giản dị trong đời sống, trong quan hệ với mọi người, trong tác phẩm, Hồ Chủ Tịch cũng rất giản dị trong lời nói và bài viết vì muốn chi quần chúng nhân dân hiểu được, nhớ được, làm được". ***Lời dẫn gián tiếp:*** Cố thủ tướng Phạm Văn Đồng đã khẳng định rằng Hồ Chủ Tịch giản dị trong đời sống, trong quan hệ với mọi người, trong tác phong và cũng rất giản dị trong lời nói, bài viết vì muốn cho quần chúng nhân dân hiểu được, nhớ được, làm được...
- **c. *Lời dẫn trực tiếp:*** Nhà văn Đặng Thai Mai khi bàn về Tiếng Việt có viết "người Việt Nam ngày nay có lí do đầy đủ và vững chắc để tự hào với tiếng nói của mình". ***Lời dẫn gián tiếp:*** Nhà văn Đặng Thai Mai khi bàn về Tiếng Việt cho rằng người Việt Nam ngày nay có lí do đầy đủ và vững chắc để tự hào với tiếng nói của mình.

Câu 3: Thuật lại lời Vũ Nương theo cách dẫn gián tiếp:

*Hôm sau, Linh Phi lấy một cái túi bằng lụa tía, đựng mười hạt minh châu, sai sứ giả Xích Hồn đưa Phan ra khỏi nước. Vũ Nương nhân đó cũng đưa gửi một chiếc hoa vàng mà dặn nói hộ với chàng Trương rằng nếu còn nhớ chút tình xưa nghĩa cũ, thì xin lập một đàn giải oan ở bến sông rồi đốt cây đèn thần chiếu xuống nước, **nàng** sẽ trở về.*